

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžf/26/2016
Identifikačné číslo spisu:	7013201132
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7013201132.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AKRIBIA s.r.o., so sídlom Slovenské Nové Mesto 296, IČO: 31 733 948, zastúpená advokátom JUDr. Ľuboš Petrovský, Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 1100303/1/40847-265031/2013/5081 zo dňa 3. júna 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/183/2013-42 zo dňa 19. novembra 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/183/2013-42 zo dňa 19. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

I.

Uznesením č.k. 7S/183/2013-42 zo dňa 19.11. 2014 Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“).

V odôvodnení uznesenia krajský súd poukázal na podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov uvedené v § 138 ods. 2 O.s.p. a v nadväznosti na to uviedol, že nakoľko žalobca k návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nepripojil požadované doklady, súd ho vyzval, aby tak urobil v lehote 10 dní. Žalobca však do dnešného dňa vyplnené tlačivo na zdokladovanie majetkových pomerov súdu nepredložil, taktiež nepredložil ani žiadne iné dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností.

Krajský súd mal za to, že je vecou účastníka konania, aby na podporu svojich tvrdení predložil dôkazy, ktoré by dané skutočnosti aj preukázali. Dôvody uvádzané žalobcom v žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ako aj v podaní zo dňa 07.11.2014 nie sú spôsobilé pre naplnenie predpokladov na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Krajský súd poukázal i na skutočnosť, že vzhľadom na majetok žalobcu - základné imanie s rozsahom splatenia 13 279,- €, súdny poplatok vo výške 70,- € nepredstavuje sumu, ktorú by žalobca nebol schopný zaplatiť.

II.

Žalobca podal voči uzneseniu, v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie nakoľko mal za to, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil, a teda žiadal, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a žalobcovi priznal oslobodenia od súdnych poplatkov v plnom rozsahu.

Žalobca v odôvodnení odvolania uviedol, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s U. X.. Súčasťou zámeru zaťažiť žalobcu a spoločnosti personálne prepojené s p. U. X. sú stovky výziev, miestnych zisťovaní a ústnych pojednávaní, kde daňové orgány vyžadovali účasť p. U. X. ako osoby nezastupiteľnej a od p. U. X. vyžadovali tisícky odpovedí bez reálnej výpovednej hodnoty. Voči tomuto postupu sa spoločnosti personálne spojené s p. U. X. museli brániť uplatnením svojich práv súdnou cestou. Z uvedeného dôvodu sú spoločnosti personálne spojené s p. U. X. účastníkmi niekoľko desiatok (až stovák) súdnych sporov, keď podanými žalobami napadli nezákonnosť postupu ako aj rozhodnutí daňových úradov. Ani jedna z vyššie uvedených súdnych vecí podľa informácií, ktorými disponuje žalobca nebola právoplatne ukončená v neprospech týchto subjektov. Vzhľadom na uvedené, mal žalobca za to, že jeho žaloba (obsahovo značne podobná iným podaným a úspešným žalobám) je odôvodnená a nejde o zjavne bezúspešné uplatnenie práva.

S ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločností spojených s p. U. X. zo strany daňových úradov, pokračovanie v daňových kontrolách zo strany správcu dane, nerešpektujúcich rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov patriacich spoločnostiam spojených s p. U. X. zo strany daňových úradov, blokovaním majetku a v neposlednom rade aj z dôvodu negatívnej medializácie veci zo strany štátnych orgánov, nemôže žalobca vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z týchto dôvodov sa spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohol voľne disponovať. Taktiež žalobca nemá žiaden hnutelný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť a s ktorým môže disponovať.

Žalobca nesúhlasil s odôvodnením prvostupňového súdu, že tieto okolnosti sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné, nakoľko práve tieto okolnosti vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje žalobcovi súdny poplatok uhradiť, t.j. žalobca mal za to, že pomery žalobcu oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú.

Žalobca mal za to, že súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobcovi prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Výška súdneho poplatku síce nepredstavuje príliš vysokú čiastku (pre žalobcu je aj táto suma v súčasnosti vysoká), no spoločnosti personálne spojené s p. U. X. sú účastníkmi množstiev súdnych sporov, a tak celková výška súdnych poplatkov, ktorými sú tieto spoločnosti zaťažené, predstavujú sumy až niekoľko desiatok tisíc eur.

Žalobca taktiež uviedol, že nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát, nemá oporu ani v súčasnej právnej praxi a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008, 5Obo/129/2008 zo dňa 30. júla 2009, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Cob/39/2012-135.

Ďalej žalobca uviedol, že nesúhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, že žalobca nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, súd žalobcu nevyzval na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonával žiadne ďalšie dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu, čo žalobca považuje za postup v rozpore so zákonom.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že žalobca sa žalobou podanou na krajskom súde 13.08.2013 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100303/1/40847-265031/2013/5081 zo dňa 03.06.2013, ktorým žalovaný potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Košice č. 9800503/5/1283735/2013/Barn zo dňa 05.04.2013.

Keďže žalobca nezaplatil súdny poplatok za žalobu súčasne s jej podaním, krajský súd mu výzvou č.k. 7S/183/2013-24 zo dňa 05.03.2014 uložil, aby v lehote 10 dní zaplatil súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 70 € podľa položky č. 10c sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

Uznesením č.k. 7S/183/2013-29 zo dňa 04.04.2014 krajský súd konanie zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, pretože žalobca súdny poplatok v lehote ustanovenej výzvou nezaplatil.

Žalobca následne podaním doručeným krajskému súdu dňa 13.05.2014 podal proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie a súčasne požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p.

Krajský súd uznesením č.k. 7S/183/2013-38 zo dňa 19.11.2014 zrušil uznesenie č.k. 7S/183/2013-29 zo dňa 04.04.2014, ktorým bolo konanie zastavené. O návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol krajský súd uznesením č.k. 7S/183/2013-42 zo dňa 19.11.2014 tak, že oslobodenie od súdnych poplatkov žalobcovi nepriznal.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 2 O.s.p., v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

- a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
- b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Podľa § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Účelom ustanovenia § 138 O.s.p. je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo. Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené dve podmienky. Prvou je nepriaznivá finančná, resp. majetková situácia a druhou

skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda quasi pravdepodobnosť úspechu v ďalšom konaní na strane žiadateľa). V prípade fyzických osôb sa prihliada aj na osobné a rodinné pomery. Vychádzajúc, ako z jazykového výkladu uvedeného zákonného ustanovenia, tak i zo zásady rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania, deklarovanou taktiež Európskym súdom pre ľudské práva, zákon nerozlišuje medzi subjektmi podnikateľskými a nepodnikateľskými. Oprávnenosť žiadosti preto súd hodnotí z hľadiska splnenia uvedených podmienok, pričom vychádza zo skutočností, preukázaných žiadateľom.

O oslobodení od súdnych poplatkov v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súd rozhoduje na návrh účastníka konania, ku ktorému je tento povinný pripojiť listinné dôkazy, deklarujúce jeho majetkové pomery.

Krajský súd v prejednávanej veci vykonal zisťovanie majetkových pomerov žalobcu, ktoré je potrebné nielen tvrdiť, ale ich aj preukázať. Je potrebné zdôrazniť, že dôkazné bremeno je výlučne na žalobcovi, preto jeho tvrdenia v odvolaní, že súd nevyzval žalobcu na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonával žiadne dokazovanie a vec bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu, sú právne irelevantné. Žalobca však v konaní nijakým spôsobom nepreukázal, že jeho majetkové pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Na výzvu krajského súdu na doručenie vyplneného tlačiva na dokladovanie pomerov pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobca reagoval podaním zo dňa 07.11.2014, v ktorom neboli uvedené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu napadnutého uznesenia krajského súdu. Žalobca uviedol, že ako on, tak aj jeho právny zástupca, nemá žiadne iné zdokladovateľné informácie potrebné k preukázaniu jeho majetkových pomerov. Žalobca ako v samotnej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, tak aj v podaní zo dňa 07.11.2014 i v podanom odvolaní uvádzal tie isté skutočnosti, t. j. skutočnosti bez akejkoľvek relevancie pri posudzovaní jeho žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Citované ustanovenia § 138 ods. 2 O.s.p. jednoznačne uvádza, že pomery účastníka musia byť dokladované buď vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle alebo rozhodnutím o hmotnej núdzi. Žalobca ani jeden z týchto dokumentov nepredložil, taktiež nepreukázal relevantné skutočnosti, ktoré by mu bránili v predložení požadovaných dokumentov, a teda najvyšší súd konštatuje, že žalobca nesplnil zákonom stanovenú podmienku pre priznanie oslobodenia od súdneho poplatku, keď vôbec nedoložil tlačivo dokladujúce jeho majetkové pomery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by zakladali priznanie oslobodenia od súdneho poplatku, ktorý je v tomto prípade 70,- €. „Pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov z hľadiska pomerov účastníka sú rozhodujúce najmä jeho majetkové a sociálne pomery, ale aj výška súdneho poplatku a povaha nároku.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Sžo/190/2009).

Žalobca v odvolaní poukázal aj na skutočnosť, že v prípade jeho žaloby sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal otázkou svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Odvolací súd má za to, že pokiaľ nebola splnená podmienka nepriaznivej finančnej situácie žalobcu pre oslobodenie od súdneho poplatku, nie je potrebné skúmať splnenie druhej kumulatívnej podmienky bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu podľa 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, pretože krajský súd vo veci rozhodol po vecnej i právnej stránke správne a jeho postup pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na oslobodenie od súdneho poplatku maximálne rešpektoval a chránil jeho práva na spravodlivý súdny proces.

O trovách odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol tak, že účastníkom konania ich náhradu nepriznal (§ 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 veta prvá O.s.p., § 250k O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.